

ZARZĄDZENIE MINISTRA GOSPODARKI KOMUNALNEJ

z dnia 21 maja 1951 r.

w sprawie ustalenia statutu wzorowego ochotniczej straży pożarnej.

Na podstawie art. 8 ust. 5 ustawy z dnia 4 lutego 1950 r. o ochronie przeciwpożarowej i jej organizacji (Dz. U. R. P. Nr 6, poz. 51) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustala się wzorowy statut ochotniczej straży

pożarnej w brzmieniu załącznika do niniejszego zarządzenia.

§ 2. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Gospodarki Komunalnej: *K. Mijał*

Załącznik do zarządzenia Ministra Gospodarki Komunalnej z dnia 21 maja 1951 r. (poz. 762).

STATUT OCHOTNICZEJ STRAŻY POŻARNEJ

w

R o z d z i a ł I.

Charakter, nazwa, zadania i środki działania.

§ 1. Stowarzyszenie nosi nazwę „Ochotnicza Straż Pożarna w”. W dalszym ciągu niniejszego

statutu „Ochotnicza Straż Pożarna w” będzie w skrócie nazywana „Strażą Pożarną”.

§ 2. Straż Pożarna jest stowarzyszeniem zarejestrowanym.

§ 3. Siedzibą Straży Pożarnej jest a terenem działalności

Straż Pożarna ma prawo i obowiązek udzielania pomocy w swoim zakresie działania również poza terytorium swej działalności.

§ 4. Celem Straży Pożarnej jest:

- a) organizowanie i prowadzenie akcji zapobiegawczej przed pożarami i innymi klęskami żywiołowymi oraz współdziałanie w tym zakresie z właściwymi władzami państwowymi,
- b) udzielanie pomocy i ratunku w razie pożaru lub innych klęsk żywiołowych,
- c) wykonywanie wszelkich innych czynności i spełnianie obowiązków wynikających z niniejszego statutu oraz przepisów prawnych, regulujących ochronę przeciwpożarową oraz ochronę przed innymi klęskami żywiołowymi.

§ 5. Do osiągnięcia powyższych celów Straż Pożarna dąży przez:

- a) fachowe i ideologiczne szkolenie swych członków,
- b) organizowanie ze swych członków jednostek służby przeciwpożarowej i innych dziedzin pokrewnych,
- c) udzielanie terenowym władzom państwowym opinii fachowych w sprawach bezpieczeństwa przeciwpożarowego,
- d) uświadamianie społeczeństwa na terenie swej działalności o konieczności i sposobach ochrony przed pożarami i innymi klęskami żywiołowymi,
- e) współpracę z Ochotniczą Rezerwą Milicji Obywatelskiej i innymi organizacjami społecznymi w zakresie wzmocnienia bezpieczeństwa przeciwpożarowego,
- f) organizowanie i utrzymywanie dla swych członków sekcji sportowych, zespołów świetlicowych, bibliotek, kas samopomocy, orkiestr i chórów jak również organizowanie imprez propagandowo-dochodowych na cele straży pożarnych.

§ 6. Straż Pożarna może posiadać sztandar oraz używać pieczęci, znaków i oznak według norm i wzorów ustalonych przez Ministra Gospodarki Komunalnej.

R o z d z i a ł II.

Członkowie Straży Pożarnej.

§ 7. Członkiem Straży Pożarnej może być obywatel polski nienagannej przeszłości, który:

- a) ukończył 18 lat,
- b) zgłosi swe przystąpienie do Straży Pożarnej,
- c) zostanie do niej przyjęty oraz
- d) złoży przepisane regulaminem przyrzeczenie służbowe.

§ 8. Członków Straży Pożarnej przyjmuje komenda straży. Zgłoszenie kandydata na członka musi być poparte pisemnie przez 2 członków mających za sobą co najmniej po roku służby w Straży Pożarnej. Osoba nie przyjęta do Straży Pożarnej ma prawo ubiegania się o ponowne przyjęcie dopiero po upływie 6 miesięcy od daty otrzymania odpowiedzi odmownej.

Członek Straży Pożarnej może być usunięty na mocy uchwały komendy straży, jeżeli:

- a) nie wypełnia obowiązków określonych w niniejszym statucie albo w regulaminach służbowych,
- b) działalność jego jest sprzeczna z celami Straży Pożarnej.

Od decyzji w przedmiocie usunięcia służy usuniętemu prawo odwołania się do zgromadzenia ogólnego.

Odwołanie winno być złożone na piśmie komendzie straży w ciągu 2 tygodni od dnia doręczenia usuniętemu członkowi odpisu uchwały komendy straży. W okresie czasu od powzięcia przez komendę straży uchwały

w przedmiocie usunięcia członka do czasu rozpoznania odwołania wnoszący odwołanie jest zawieszony w prawach członkowskich.

§ 9. Członkowie są obowiązani:

- a) przestrzegać postanowień statutu i regulaminów oraz zarządzeń władz Straży Pożarnej i dokładać wszelkich starań w kierunku najlepszego wywiązywania się z przyjętych na siebie obowiązków,
 - b) brać czynny udział w akcji ratowniczej w zakresie oznaczonym regulaminem służby przeciwpożarowej,
 - c) dbać o dobrą opinię Straży Pożarnej i całego strażactwa,
 - d) podwyższać swój poziom wiedzy fachowej i uświadomienia politycznego, a w szczególności brać udział w szkoleniu, zarządzonym przez komendę straży na mocy obowiązujących instrukcji i regulaminów.
- § 10. Członkowie mają prawo:
- a) brać udział w zgromadzeniu ogólnym,
 - b) korzystać z wszelkich urządzeń technicznych i kulturalnych będących w rozporządzeniu Straży Pożarnej,
 - c) wybierać i być wybieranymi do władz Straży Pożarnej.

R o z d z i a ł III.

Władze Straży Pożarnej.

§ 11. Władzami Straży Pożarnej są: zgromadzenie ogólne oraz komenda straży.

§ 12. Zgromadzenia ogólne są zwyczajne i nadzwyczajne. Zgromadzenie ogólne zwołuje komenda straży, zawiadamiając członków o terminie i porządku obrad zgromadzenia przynajmniej na 14 dni przed tym terminem.

O terminie i porządku obrad zgromadzenia ogólnego komenda straży obowiązana jest ponadto zawiadomić pisemnie prezydium właściwej rady narodowej oraz powiatową komendę straży pożarnych na 7 dni przed terminem zgromadzenia.

§ 13. Zwyczajne zgromadzenie ogólne zwoływane jest raz na rok, najpóźniej w marcu, w celu rozpatrzenia sprawozdania za rok ubiegły i udzielenia władzom absolutorium oraz uchwalenia budżetu.

Nadzwyczajne zgromadzenie ogólne zwołuje komenda straży:

- a) z własnej inicjatywy,
- b) na żądanie jednej trzeciej członków Straży Pożarnej,
- c) na żądanie komisji rewizyjnej,
- d) na żądanie prezydium rady narodowej, właściwej dla siedziby Straży Pożarnej,
- e) na żądanie powiatowej komendy straży pożarnych.

W przypadkach wymienionych w ust. 2 pkt b), c), d), oraz e) zwołanie zgromadzenia ogólnego powinno nastąpić w ciągu 21 dni od daty zgłoszenia żądania. Żądajacy zwołania zgromadzenia ogólnego obowiązani są podać komendzie straży projektowany przez nich porządek obrad.

§ 14. Komendant Straży Pożarnej otwiera zgromadzenie ogólne i przewodniczy obradom do chwili wyboru przewodniczącego. Przewodniczący po objęciu przewodnictwa powołuje do prezydium zgromadzenia 2 asesora oraz sekretarza. Obrady odbywają się według zatwierdzonego porządku obrad.

Prawo przemawiania poza kolejnością przysługuje delegatom władzy nadzorczej.

§ 15. Obrady zgromadzenia ogólnego są ważne przy obecności co najmniej $\frac{1}{3}$ ilości członków Straży Pożarnej z wyjątkiem zgromadzenia mającego decydować o rozwiązaniu Straży Pożarnej, które jest prawomocne przy obecności co najmniej $\frac{1}{2}$ członków Straży Pożarnej.

Uchwały zapadają zwykłą większością głosów z wyjątkiem uchwał, dotyczących zmiany statutu, likwidacji Straży Pożarnej oraz kupna i sprzedaży nieruchomości. Do ważności uchwał w powyższych sprawach wymagana jest większość $\frac{2}{3}$ głosów obecnych na zgromadzeniu ogólnym członków Straży Pożarnej.

Uchwały w przedmiocie zmiany statutu oraz likwidacji Straży Pożarnej winny być przed ich zgłoszeniem do zarejestrowania przedstawione do zaakceptowania powiatowej komendzie straży pożarnych.

Głosowanie odbywa się jawnie. Wybory odbywają się tajnie; w razie braku sprzeciwu dopuszczalny jest wybór przez akklamację.

Jeżeli zgromadzenie ogólne nie odbyło się z powodu nieprzybycia dostatecznej liczby członków, komenda straży powinna przed upływem 14 dni zwołać je powtórnie z tym samym porządkiem obrad. Zebranie zwołane w drugim terminie jest zdolne do powzięcia wszelkich uchwał bez względu na ilość obecnych członków.

Do kompetencji zgromadzenia ogólnego należą:

- a) wybór 2 zastępców komendanta, sekretarza oraz pozostałych członków komendy, z wyjątkiem komendanta oraz delegowanych członków komendy,
- b) wybór komisji rewizyjnej,
- c) uchwalenie planów działalności i budżetu rocznego,
- d) zatwierdzanie sprawozdań komendy straży oraz sprawozdań komisji rewizyjnej,
- e) decydowanie o nabyciu i zbyciu nieruchomości oraz ich obciążeniu,
- f) decydowanie o przyjęciu zapisów i darowizn,
- g) rozstrzyganie skarg na działalność komendy straży,
- h) decydowanie w sprawach wniesionych przez komendę straży pod obrady zgromadzenia ogólnego,
- i) decydowanie o zmianie statutu i rozwiązaniu Straży Pożarnej.

§ 16. Przebieg i uchwały zgromadzenia ogólnego wpisuje się do księgi protokołów i opatruje podpisami przewodniczącego i sekretarza zgromadzenia. Komenda straży obowiązana jest przesłać odpis protokołu w ciągu 21 dni powiatowej komendzie straży pożarnych.

§ 17. Komenda straży składa się z komendanta, zastępcy komendanta do spraw kulturalno-oświatowych, zastępcy komendanta do spraw technicznych, sekretarza i 3 członków oraz delegata miejskiej względnie gminnej rady narodowej. Komendanta straży wyznacza na wniosek komendy powiatowej wojewódzka komenda straży pożarnych. Członkowie komendy są wybierani na okres 3 lat. W razie ustąpienia komendanta Straży Pożarnej obowiązki jego obejmuje jeden z jego zastępców, któremu komenda straży powierzy pełnienie obowiązków komendanta do chwili wyznaczenia nowego komendanta.

W razie ustąpienia członka komendy straży — komenda straży może dokooptować nowego członka na opróżnione miejsce. Wybór członków komendy straży podlega zatwierdzeniu przez powiatową komendę straży pożarnych. Kooptacja członków komendy straży podlega również zatwierdzeniu przez powiatową komendę straży pożarnych.

§ 18. Komendant kieruje Strażą Pożarną:

- a) w zakresie spraw techniczno-bojowych — jednoosobowo w formie rozkazów i poleceń,

- b) w zakresie spraw administracyjno-gospodarczych kolegalnie w formie uchwał komendy straży.

§ 19. Posiedzenia komendy straży zwołuje komendant lub wyznaczony przez niego zastępca. Zawiadomienia o posiedzeniu powinny być doręczane co najmniej na 3 dni przed terminem posiedzenia i zawierać proponowany porządek obrad. Do ważności posiedzenia konieczna jest obecność komendanta lub wyznaczonego przez niego zastępcy i 2 członków komendy straży. Uchwały zapadają większością głosów: w razie równości głosów decyduje głos komendanta. Przebieg posiedzenia i treść uchwał zapisuje sekretarz do księgi protokołów. Protokół podpisuje komendant lub wyznaczony przez niego zastępca i sekretarz.

§ 20. Wszelkiego rodzaju dokumenty podpisuje w imieniu Straży Pożarnej — komendant straży lub zastępujący go wyznaczony przez niego zastępca oraz jeden członek komendy straży. Rozkazy i polecenia (§ 18 pkt a) podpisuje samodzielnie komendant Straży Pożarnej lub wyznaczony przez niego zastępca.

§ 21. Do zakresu praw i obowiązków komendanta Straży Pożarnej należy w szczególności:

- a) przedstawianie władzy nadzorczej wniosków, dotyczących zaopatrzenia Straży Pożarnej w sprzęt techniczny,
- b) bezpośrednie kierowanie szkoleniem członków Straży Pożarnej w ramach zatwierdzonego przez władzę nadzorcze planu ćwiczeń, kursów itp.,
- c) kierowanie Strażą Pożarną podczas pożaru oraz we wszystkich wypadkach, w których straż wypełnia ustawowe oraz statutowe obowiązki,
- d) utrzymywanie w Straży Pożarnej karności oraz udzielanie regulaminowych pochwał i wymierzanie kar,
- e) składanie władzy nadzorczej sprawozdań z prac Straży Pożarnej.

§ 22. Do zakresu uprawnień i obowiązków komendy Straży Pożarnej należy w szczególności:

- a) przyjmowanie i usuwanie członków Straży Pożarnej oraz rozstrzyganie między nimi sporów w zakresie spraw organizacyjnych,
- b) opracowywanie i ustalanie wniosków na zgromadzenie ogólne, w szczególności planów prac i budżetu oraz sprawozdań z działalności i sprawozdań kasowych,
- c) wykonywanie budżetu uchwalonego przez zgromadzenie ogólne,
- d) zwoływanie zgromadzeń ogólnych Straży Pożarnej i układanie porządku obrad oraz wykonywanie uchwał tych zgromadzeń,
- e) prowadzenie prac polityczno-wychowawczych, kulturalno-oświatowych oraz prac w zakresie wychowania fizycznego i dziedzin pokrewnych,
- f) inicjowanie i wykonywanie wszelkich, innych prac, wynikających ze współpracy z innymi organizacjami społecznymi i postanowień niniejszego statutu,
- g) przedstawianie członków Straży Pożarnej, wyróżniających się zasługami i pracą, do odznaczeń.

R o z d z i a ł I V.

Fundusze Straży Pożarnej i komisja rewizyjna.

§ 23. Fundusze Straży Pożarnej tworzą:

- a) subwencje przewidziane na cele miejscowej obrony przeciwpożarowej,
- b) zapisy, darowizny i ofiary oraz zasiłki instytucji i zakładów ubezpieczeniowych, dochody z ma-

jątku oraz imprez urządzanych na cele Straży Pożarnej.

§ 24. Komenda straży obowiązana jest sporządzać corocznie sprawozdania kasowe, które przedstawia zgromadzeniu ogólnemu do zatwierdzenia. Sprawozdania te powinny być przez komendę udostępnione członkom do przejrzania w jej lokalu co najmniej na 7 dni przed terminem zgromadzenia ogólnego. Komenda straży przesyła sprawozdania po ich zatwierdzeniu powiatowej komendzie straży pożarnych.

§ 25. Do sprawdzania gospodarki, ksiąg kasowych i rachunkowości powołuje się komisję rewizyjną. Komisja rewizyjna składa się z przewodniczącego i 2 członków wybranych na jeden rok przez zgromadzenie ogólne, które wybiera jednocześnie 2 zastępców. Komisja rewizyjna obowiązana jest badać stan majątku, księgi i rachunkowość Straży Pożarnej z własnej inicjatywy, na żądanie komendy straży oraz na żądanie prezydium właściwej rady narodowej lub powiatowej komendy straży pożarnych. Wnioski swoje komisja przedstawia na piśmie zgromadzeniu ogólnemu oraz władzom nadzorczym. Protokoły i wnioski komisji winny być podpisywane przez przewodniczącego i 2 członków lub też członka i jednego z zastępców, jeżeli drugi członek nie może wziąć udziału w pracach komisji. Dowody i akta kasowe oraz księgi inwentarzowe powinny być okazywane komisji rewizyjnej na jej żądanie.

R o z d z i a ł V.

Rozstrzygnięcie sporów.

§ 26. Spory i zatargi między członkami Straży Pożarnej, dotyczące spraw organizacyjnych, rozstrzyga komenda straży. Do rozstrzygnięcia sporów i zatargów między członkami Straży Pożarnej na tle honorowym wyznacza komenda straży sąd honorowy w składzie 3 członków. Tryb postępowania przed sądem honorowym określi regulamin uchwalony przez zgromadzenie ogólne na wniosek komendy straży i zatwierdzony przez komendę powiatową straży pożarnych.

R o z d z i a ł VI.

Nadzór.

§ 27. Nadzór nad działalnością Straży Pożarnej sprawują w ramach prawa o stowarzyszeniach prezydium właściwych rad narodowych.

§ 28. Powiatowa komenda straży pożarnych sprawuje nadzór nad działalnością Straży Pożarnej w zakresie określonym w niniejszym statucie, a w szczególności:

- a) zatwierdza wybór komendy straży,
- b) zatwierdza budżet, plan działalności oraz plan inwestycyjny,
- c) zatwierdza uchwały w przedmiocie kupna, sprzedaży oraz obciążenia nieruchomości,
- d) akceptuje uchwały w przedmiocie zmiany statutu oraz w sprawie rozwiązania Straży Pożarnej.

§ 29. Powiatowa komenda straży pożarnych ma prawo dysponować sprzętem Straży Pożarnej uznanym przez siebie za nadliczbowy.

Dysponując tym sprzętem Straży Pożarnej, powiatowa komenda straży pożarnych określi zarazem warunki odpłatności za używanie lub przejęcie sprzętu Straży Pożarnej.

§ 30. Od decyzji powiatowej komendy straży pożarnych, wydanych na podstawie §§ 28 i 29 statutu, może być przez komendę straży wniesione odwołanie do wojewódzkiej komendy straży pożarnych.

Odwołanie winno być wniesione na piśmie do powiatowej komendy straży pożarnych w ciągu 7 dni od doręczenia decyzji. Wniesienie odwołania wstrzymuje wykonanie zaskarżonej decyzji.

§ 31. Wojewódzka komenda straży pożarnych ma prawo rozwiązać komendę straży, jeżeli nie wypełnia ona obowiązków statutowych albo działa na szkodę Straży Pożarnej. Rozwiązując komendę straży wojewódzka komenda straży pożarnych wyznaczy spośród członków Straży Pożarnej tymczasowo trzyosobową komendę, która przejmie funkcje rozwiązanej komendy straży i zwoła zgromadzenie ogólne celem dokonania wyboru nowej komendy. Decyzja wojewódzkiej komendy straży pożarnych jest natychmiast wykonalna. Członkowie rozwiązanej komendy Straży Pożarnej mogą w ciągu 14 dni od dnia doręczenia komendantowi Straży Pożarnej decyzji w przedmiocie rozwiązania komendy straży wnieść odwołanie do Komendy Głównej Straży Pożarnych.

Odwołanie winno być złożone w wojewódzkiej komendzie straży pożarnych.

R o z d z i a ł VII.

Rozwiązanie Straży Pożarnej.

§ 32. Rozwiązanie Straży Pożarnej może nastąpić w sposób ustanowiony w obowiązującym prawie o stowarzyszeniach, a ponadto na podstawie uchwały zgromadzenia ogólnego. Zawiadomienia o terminie zgromadzenia ogólnego, na którym ma być głosowany wniosek o rozwiązaniu, powinny być rozesłane wraz z porządkiem obrad co najmniej na 4 tygodnie przed terminem.

Wniosek o rozwiązanie, jeżeli nie pochodzi od komendy, powinien być zgłoszony komendzie straży piśmiennie i podpisany co najmniej przez połowę ogólnej liczby członków Straży Pożarnej.

§ 33. W przypadku uchwalenia rozwiązania Straży Pożarnej przez zgromadzenie ogólne likwidację przeprowadza komisja likwidacyjna, wybrana przez zgromadzenie ogólne w składzie przewodniczącego i 4 członków. Jeżeli likwidacja jest zarządzona przez władze na podstawie obowiązujących przepisów, likwidację przeprowadzają wyznaczeni przez władzę nadzorczą likwidatorzy.

Majątek będący własnością Straży Pożarnej przeznaczony jest na cele obrony przeciwpożarowej według decyzji władzy rejestracyjnej.